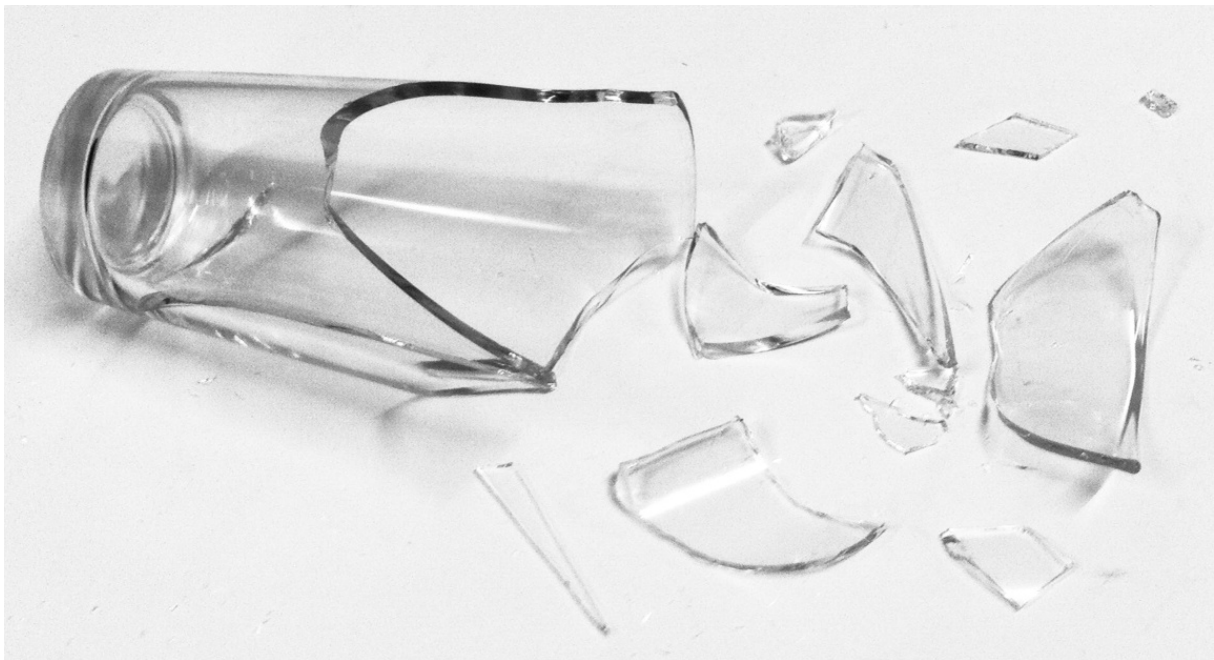

Sarpsborg krisesenter

- et sted for positivt endringsarbeid

Årsmelding 2017

14.05.2017

INNHold

SARPSBORG KRISESENTER	1
<i>- ET STED FOR POSITIVT ENDRINGSARBEID</i>	1
INNLEDNING	4
«IKKE STYKKEVIS OG DELT»	4
KRISESENTERET FEIRET 30 ÅRS DRIFT 4. MAI 2017	5
BENYTTELSE AV KRISESENTERTJENESTER 2017	6
Hovedtrekk for 2017, med et blikk på foregående år	6
SARPSBORG KRISESENTERS FORMÅL OG MÅLSETTING	10
HISTORIKK.....	10
FORMÅL	10
LOVPÅLAGTE TJENESTER.....	10
VIKTIGE PRINSIPPER I KRISESENTERDRIFTEN	12
RAPPORTERING	13
ORGANISERING, FUNKSJONER OG BEMANNING	14
IVARETAGING OG UTVIKLING AV KOMPETANSE	15
KOMPETANSEOMRÅDER	15
KOMPETANSETILTAK OG SAMHANDLINGSTILTAK	16
STUDENTER	18
BUDSJETT OG LØNSKOSTNADER	19
HENDELSER I 2017	19
RISIKOVURDERINGER	19
ORGANISASJONSENDRINGER	20
OPPFØLGING AV ARBEIDSMÅL I VIRKSOMHETSPLANEN.....	20
NETTVERKSGRUPPEN «SAMLET MOT VOLD I NÆRE RELASJONER – IKKE STYKKEVIS OG DELT» ..	22
PROSJEKTER	22
FRIVILLIGE.....	24
«SØSTER TIL SØSTER»	24
GRATIS MAT FRA KIWI.....	24
SOROPTIMISTENE SARPSBORG	24
BORREGAARD – JULEKASSER	24

<u>KUNNGJØRINGER AV KRISESENTERTILBUDET OG MEDIEDEKNING.....</u>	<u>24</u>
<u>KOSTNADER OG OMFANG AV VOLD I NÆRE RELASJONER</u>	<u>26</u>
<u>NASJONALE FØRINGER OG SATSINGSOMRÅDER.....</u>	<u>26</u>
INTERNASJONALE OG NASJONALE DOKUMENTER OM VOLD I NÆRE RELASJONER	26
ET UTVALG RAPPORTER OG NOEN PÅGÅENDE FORSKNINGSPROSJEKTER	28
FORSKNINGSPROGRAM OM VOLD I NÆRE RELASJONER	28
KAMPANJER	30
<u>UTFORDRINGER OG VEIEN VIDERE.....</u>	<u>31</u>
LUKKE AVVIK FRA TILSYN AV FYLKESMANNEN I ØSTFOLD	31
FAGLIG VEILEDER FOR KRISESENTERTJENESTER	31
USIKKERHET OM VIDERE DRIFT VED SARPSBORG KRISESENTER	31
VEIEN VIDERE	31
<u>REFERERTE DOKUMENTER.....</u>	<u>32</u>
<u>KONTAKTINFORMASJON</u>	<u>33</u>

Innledning

«Vold og overgrep i nære relasjoner rammer hardt, og det rammer mange. Vold i nære relasjoner er ikke et privat problem, men et offentlig anliggende. Vi må handle!»

Fra: Justisdepartementets veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner, 2008/2013.

«Ikke stykkevis og delt»

Vold i nære relasjoner må forstås som kriminalitet, en samfunnsutfordring og et folkehelseproblem i et livsløps- og generasjonsperspektiv.

For å bekjempe og forebygge vold i nære relasjoner, må det tilbys individuelt tilpasset og samordnet bistand til voldsutsatte og voldsutøver, hjelpeapparatet må ha god handlingskompetanse om vold og overgrep, og Sarpsborg-samfunnet må ha kunnskap om vold i nære relasjoner og vite hvor de kan få hjelp.

Sarpsborg var tidlig ute med arbeid mot vold i nære relasjoner. Krisesenteret sammen med kommunen startet et prosjekt i 2001, som førte til bevisstgjøring i hjelpeapparatet og tverrfaglig samarbeid om vold i nære relasjoner. I 2016 ble nettverksgruppen «Samlet mot vold i nære relasjoner» gjenoppstartet med krisesenteret som koordinator. Gruppen er bredt sammensatt av ulike kommunale og ikke-kommunale 1. linjetjenester som møter befolkningen i Sarpsborg, hvilket ytterligere styrker forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.

En viktig målsetning med Krisesenterloven (2010) var å gi kommunene ansvaret for krisesentrene, slik at krisesentertjenestene ble en del av en helhetlig tiltakskjede med nærhet til brukerne. Samarbeid med andre instanser er en forutsetning for at brukeren skal få den hjelpen han eller hun trenger. Tiltaksplan mot vold i nære relasjoner, er et viktig verktøy for planlegging og koordinering av helhetlig tiltakskjede (Tiltaksplan 2009-2012).

Krisesenteret feiret 30 års drift 4. mai 2017

Den 4 mai feiret krisesenteret 30-års drift med en jubileumslunsj, sammen med noen av samarbeidspartnerne, politiske representanter, ledelse og tidligere daglig leder og styreleder.

Det var en hyggelig stund hvor praten gikk løst og mye ble husket fra de tidligere årene med «flat struktur», allmannamøter og 75 kvinner som driftet senteret med stort iver og store hjerter og mye diskusjon.

Teamleder viste til den første årsrapporten som ble skrevet i 1987, og bildet av det første senteret. Standarden fra første senter i Færdersgate, til dagens senter har endret seg stort.

Fra oppstart og til 4. mai 2017 hadde krisesenteret bistått 2856 voksne og barn som har bodd på krisesenteret, i tillegg kommer de som har gått til samtaler og de som har benyttet telefontjenesten. Av barn, blir det 49 skoleklasser!

Krisesenteret mottok blomster og taler til ære for jubilaranten.

Benyttelse av krisesentertjenester 2017

Dette kapitlet oppsummerer noen utvalgte informasjoner fra krisesenterets statistikk. Se vedlegg 1 «Statistikk - Om benyttelsen av krisesentertjenester» for mer informasjon.

Hovedtrekk for 2017, med et blikk på foregående år

Omfang

Totalt antall brukere av krisesenteret anslås til å være ca 300 i året. Dette er da brukere av telefontjenesten, botilbudet og samtale-tjenesten.

Når vi vet ut av forskning at 2 - 4% av befolkningen er voldsutsatt¹, betyr det at ca 1100-2200 personer i Sarpsborg kan være voldsutsatt. Vi vet også at 2 av 3 voldsutsatte tar ikke kontakt med hjelpeapparat om at de er voldsutsatt, samt at de som tar kontakt, tar kontakt med ulike instanser. Den befolkningsgruppen som er voldsutsatt er derfor vanskelig å få oversikt over, og krever utstrakt samhandling mellom instanser for å tilby den rette bistanden for de voldsutsatte som er villig til å ta i mot den.

Via telefontjenesten er det registrert ca 1100 telefoner inn som er brukerrelatert. Av disse var det 121 krisetelefoner fra personer som opplevde seg å være i en akutt situasjon.

68 voksne og 41 barn bodde på krisesenteret i 2017. De bodde i til sammen 2556 døgn. Det var flest bodøgn for voksne i månedene januar, mai og desember, for barn i januar, februar, august og desember. Det var flest krisetelefoner i månedene mai, juli og august.

Antall bodøgn har vært færre i 2017, men totalt antall brukere er innenfor hva det har vært de siste årene. I 2017 var gjennomsnittlig oppholdstid for voksne 19 døgn, og for barn 25 døgn. Vanligvis har gjennomsnittlig botid vært ca 30 døgn.

Færre barn på krisesenteret

Det har vært færre barn på krisesenteret de siste årene, enn årene før. I 2017 var det 41 barn som bodde på senteret, det er det nest laveste antallet siden 2010. Dette er ikke en positiv utvikling, og er ikke lik med de andre krisesentrene i Østfold.

70% av barna var under skolealder og 43% var i alderen 0-2 år. Totalt hadde 7 av 41 barn tidligere opphold på krisesenteret, mens 34 barn var nye brukere.

Barn som lever med vold i familien er utsatt for vold, uansett hvilken konstellasjon volden har i familiestrukturen. 88% av voldsutøverne var barnas far. 15% av barna har under oppholdet på krisesenteret hatt samvær uten tilsyn med voldsutøver og 34% har hatt samværet med voldsutøver med tilsyn.

¹ Se Vedlegg 2 «Omfang av vold i nære relasjoner»

Bruken av krisesentertjenestene, og spesielt botilbudet, er følsom for hvordan publikum oppfatter tjenesten. Krisesenteret erfarer at det kan minske kontakt med krisesenteret, der det er tro på at barna blir tatt av barnevernet om de kontakter krisesenteret. Dette har vi hørt at har vært sagt, og når muligheten til å korrigere dette er til stede, forteller vi om det gode samarbeidet og støtten omsorgspersonen kan få av barnevernet når de er i en vanskelig situasjon. Allikevel er dette en kjent årsak til at omsorgspersoner kan være tilbakeholden for å kontakte krisesenteret.

I 2017 var det opprettet kontakt med barnevernet for 68% av barna før oppholdet på krisesenteret. Under oppholdet ble det tatt kontakt med barnevernet for 41% av barna, og sendt bekymringsmelding for 38%. Det er viktig å påpeke at omsorgspersonene som bor med barn på krisesenteret er i en vanskelig livssituasjon og kan ha en midlertidig redusert kapasitet. Samtidig står de i store dilemmaer som eksempelvis å sende barnet til samvær med voldsutøver, hvilket samværsordninger kan kreve. I slike tilfeller kan det oppleves som støttende for omsorgspersonen å få råd og veiledning fra barnevernet og krisesenteret, og ikke stå alene med bekymringene.

Transport og logistikk

Kun et lite fåtall (ca 5-10%) av personer som benytter botilbudet har hatt bil eller eget transportmiddel. Av de som kommer til samtaler, har det vært flere som har hatt eget transportmiddel. Transport er en hindring. Ikke sjelden ringer brukere som skulle til samtale og avlyser den, fordi de ikke kommer seg av gårde av ulike årsaker, orker ikke eller har ikke rukket bussen. Vi forsøker da å ha samtalen over telefon.

Avstand og transportvansker, er også en hindring for barns opprettholdelse av barnehage/skole og eget nettverk med venner, fritidsaktiviteter mm, da familien er i en særskilt utfordrende livssituasjon.

Få barn på krisesenter deltar i organisert fritidsaktivitet

Det er generelt få barn som bor på krisesenter som deltar i organisert fritidsaktivitet, i 2017 kun ca 5%. Av disse få, er det ca 80% som fortsetter helt eller delvis med aktiviteten under oppholdet. Årsaker til at få av barna deltar på organiserte aktiviteter, kan være at mange omsorgspersoner har få ressurser og lite kapasitet spesielt i denne perioden. Nok en hindring kan være at voldsutøver opptrer slik at det er sikkerhetsmessig uforsvarlig for barnet å delta, eller omsorgspersonen å følge barnet.

Barn som er utsatt for vold, har mindre mulighet for å delta i slike mestringsaktiviteter. Dette er barn som har et ekstra stort behov for å føle samhørighet med andre barn og oppleve utvikling via lek.

Yngre kvinner som vil bestemme selv

Mange av de yngre kvinnene fortalte at grunnen til konflikt med foreldrene, var at de ønsket selv å velge, eller at de hadde valgt seg, kjæreste eller ektemake uten foreldrenes samtykke. Foreldrene har valgt å kontrollere og begrense friheten til kvinnen, utøve fysisk vold, true, skremme eller annet. Flere av de yngre brukerne, går på skole, kurs eller er i arbeidsmarkedstiltak, og er ikke eller lite etablert i arbeidslivet. De er ikke i en økonomisk situasjon

som gjør dem i stand til å få egen bolig. Derfor har flere yngre vært i behov for å benytte botilbudet, da de ikke har andre steder som kan beskytte dem.

Statistikken over de som drar tilbake til voldsutøver, rommer også disse yngre kvinnene, som velger å dra tilbake til sine foreldre/storfamilie.

Individuell plan

Ingen brukere som har benyttet samtaletilbudet eller botilbudet til krisesenteret har hatt individuell plan. Dette til tross for at mange hadde sammensatte utfordringer og hadde behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Hvor brukere som benyttet Sarpsborg krisesenter kom i fra

Det er fritt krisesentervalg for brukerne. Krisesentrene kan ikke henvise til hverandre, men vi kan bistå brukerne med kontakt dersom de ikke selv kan ta kontakt. Dette er en etablert samarbeidsform mellom krisesentrene i Østfold, som fungerer til brukernes beste.

Den fremste årsaken til at brukere benytter krisesentertjenester fra annet område enn de selv tilhører, er av sikkerhetsmessige årsaker. Andre årsaker kan eksempelvis være at brukere som opplever stor utrygghet, skal etablere seg i området til et annet krisesenter. Å flytte til krisesenteret der de skal etablere seg, vil lette den siste fasen i prosessen med reetablering i trygge former. Annet kan være at det nærmeste krisesenteret ikke har plass el.

I 2017 var brukerne fra følgende områder, inndelt etter krisesenterområder av anonymitetsgrunner:

Område	Voksne	Barn
Sarpsborg	44	33
Moss og omegn	4	3
Indre Østfold kommuner	3	3
Fredrikstad og Hvaler	2	1
Halden og Aremark	3	
Andre kommuner	5	
Uten kommuner *	7	
Ukjent	1	1
Totalt	68	41
* Uten kommune er personer som kommer fra utlandet, tilhører ROSA-prosjektet eller har hemmelig adresse (kode 6).		

Dette er en ganske vanlig fordeling, slik også andre krisesentre erfarer.

Færre med utenlandsk bakgrunn

De tre siste årene har det vært ca 50% av de voksne beboerne som hadde begge foreldre født utenfor Norge, mens i 2012 og 2013 var det 65-67%. Det har derfor vært en reduksjon av brukere med utenlands fødte foreldre, og en liten økning av brukere med norskfødte foreldre i disse årene.

Det er svært få voksne brukere med en norsk forelder og en født i utlandet, kun 2%. Slik har det vært siden 2010. For barna er dette annerledes. I 2017 og årene før, var det over 50% barn som hadde begge foreldre født utenfor Norge og nær 30% har en forelder født i Norge og en utenfor. 20% av barna hadde norskfødte foreldre.

Dette viser at det er færre barn som bor på krisesenteret som har begge foreldre født i Norge, enn for de voksne beboerne. Det er også svært mange flere barn som har en norskfødt forelder og en født utenfor Norge.

Hvor dro de etter oppholdet?

18% av de voksne beboerne dro til ny/annen bolig, mens 16% dro tilbake til samme bolig uten voldsutøver og 16% dro tilbake til voldsutøver. Sistnevnte tall er omtrent det samme som tidligere år. De resterende dro hhv til slektninger, institusjon eller annet krisesenter. 28% dro til diverse andre steder, som eksempelvis å bli innlagt for behandling i helsevesenet. Det er også alltid et antall mennesker vi ikke vet hvor drar. I forhold til tidligere år, var det færre i 2017 som dro til ny/annen bolig og flere som vi ikke vet hvor har dratt.

Av barna, var det 27% som dro hjem til egen bolig uten voldsutøver, altså 11% flere enn de voksne. 22% dro til ny/annen bolig. 20% av barna dro tilbake til voldsutøver.

Generelt har det vært flere barn enn voksne som har dratt tilbake til voldsutøver. Dette erfarer krisesenteret som at de voksne omsorgspersonene har lite kapasitet og tro på at de makter å følge opp barna alene. De gir ofte uttrykk for at de er slitne og trenger avlastning. Men, det er ikke bare personer med barn som drar tilbake til voldsutøver. Mange voldsutsatte er svært bekymret for hvordan voldsutøver har det. De har utviklet et stort behov for å bistå i livet til voldsutøver, spesielt der denne har det vanskelig. Hjelpenebehovet og å høre til/ha en identitet i forhold til voldsutøver, er sterke mekanismer som kan medføre at de reiser tilbake og havner i en syklus med gjentatte opphold på krisesenter over mange år. Hele 56% av den voksne beboergruppen har hatt minst ett tidligere opphold på krisesenter, det samme hadde 17% av barna.

Sarpsborg krisesenters formål og målsetting

Historikk

Stiftelsen Krisesenteret i Sarpsborg ble etablert 4. Mai i 1987. Fram til 25. Juni 1999 hadde senteret en flat organisasjonsmodell der allmøte og årsmøtet var de besluttsende organer. Fra juni 1999 gikk Krisesenteret i Sarpsborg over til en mer tradisjonell organisasjonsstruktur med et styre på topp. Fra samme tidspunkt ble senteret en stiftelse med navn Stiftelsen krisesenteret Sarpsborg.

1. mai 2012 ble krisesenteret innlemmet som et team i Sarpsborg kommune. Den organisatoriske plasseringen var i kommuneområde Helse og sosial og Enhet bolig og omsorg, og navnet ble Team Sarpsborg krisesenter.

Formål

Sarpsborg krisesenter er et lavterskeltilbud for kvinner, menn og deres barn som har, eller har hatt, problemer relatert til vold i nære relasjoner. Dette kan også innebære trusler, overgrep, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse eller annen voldsproblematikk som gjør at det er behov for råd, hjelp og praktisk bistand.

Krisesenteret legger følgende definisjon til grunn for vold:

«Vold er enhver handling rettet mot en annen person som gjennom at denne handlingen skader, skremmer, smerter eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe den vil» (Isdal 2002).

Følgende forståelse legger krisesenteret i hva en nær relasjon er:

Voldsutsattes nåværende eller tidligere ektefelle, samboer eller kjæreste og dennes nære familie/slekt, den voldsutsattes familie/slekt, et medlem av husstanden eller en person som har personlig omsorg for den voldsutsatte på liknende måte som et hushandsmedlem. Det kan også være en part utenfor familie/slekt det har vært et nært forhold til med følelsesmessig involvering, gjensidige forpliktelser og/eller avhengighet.

Lovpålagte tjenester

Sarpsborg krisesenters fagområde er vold i nære relasjoner og kunnskap om hjelpeapparat. Følgende tjenester er lovpålagt (Krisesenterlova):

- Døgnåpen telefontilbud
- Midlertidig botilbud med beskyttelse mot ytre trusler
- Samtaler på senteret
- Bistand ved reetablering

Personer som er utsatt for vold i nære relasjoner skal i utgangspunktet ikke avvises, men få en individuell vurdering av sin situasjon og sine hjelpebehov. Krisesentertilbudet skal være tilgjengelig for voldsutsatte som henvender seg, uavhengig av kommunetilhørighet og oppholdsstatus i Norge. Det kan være personer med midlertidig opphold, asylsøkere eller personer uten lovlig opphold i landet.

Krisesenteret er universelt utformet og har god tilgang på tolker via NAV sine prosedyrer og tolkeoversikter.

Døgnåpen telefontilbud

Sarpsborg krisesenters døgnåpne vakttelefon er 69108700.

Midlertidig botilbud med beskyttelse mot ytre trusler

Krisesenteret holder til i Skjebergveien 23. Bygningen er universelt utformet med tilrettelegging for funksjonshemmede. Botilbudet til kvinner er i Skjebergveien, og har i alt 12 beboerrom; 5 familierom og 7 enkeltrom. Det er i tillegg et felleskjøkken, felles stue, aktivitetsrom og et uteområde med lekeplass for barn og uteplass for voksne.

Krisesenterets botilbud til menn og kvinner skal etter loven være fysisk adskilt. Av denne grunn er botilbudet til menn lokalisert et annet sted enn i våre lokaler på Borgenhaugen. Bygningsmessig sikkerhet er alarmer på ytterdører og hageport, porttelefon og videoovervåking av inngangspartier, parkeringsplass og hageport. Alarmen er tilknyttet vaktsselskap. Ansatte har også overfallsalarm tilknyttet vaktsselskap. Forskrift om sikkerhet i krisesentertilbudet kom i mars 2017, hjemlet i Krisesenterlova § 2. Forskrifta omhandler krav til fysisk sikring av lokaler og uteområder i krisesentertilbudet, og individuelle sikkerhetstiltak ved opphold på krisesenteret. Sarpsborg krisesenter innfrir kravene i forskriften.

Samtaler på senteret

Krisesenteret har et samtaletilbud for personer som har opplevd/opplever krenkelser, trakassering, manipulering eller annen vold i nære relasjoner, og som ikke ønsker eller har behov for beskyttet botilbud. Det gis også tilbud om samtaler som oppfølging til de som har hatt opphold på krisesenter.

Mange som kommer til samtale for første gang er usikre på om det de opplever er vold, og om krisesenteret er et sted de kan få hjelp. Innholdet i samtaler kan være informasjon om muligheter og rettigheter til å få hjelp, råd, veiledning og bistand i å finne løsninger ut fra den enkeltes individuelle situasjon og bearbeiding av opplevelser.

Samtaler foregår i Skjebergveien 23, for både kvinner, menn og barn. En av våre ansatte har særskilt kompetanse på å samtale med barn som opplever eller har opplevd vold.

Bistand med etablering

Bistand med reetablering foregår ved at krisesenteret er behjelpelig eksempelvis med råd og veiledning med alle de praktiske tingene som trengs i en reetableringsfase. Dette kan være kontakt med boligkontor, NAV, finne leiligheter som er til leie, ved behov kontakt med utleier, flyttebyrå og mye mer.

Viktige prinsipper i krisesenterdriften

Lavterskel

Krisesentertjenestene skal være lavterskel, uten henvisning og behov for timeavtale. Som en del av å være et lavterskeltilbud, koster det ikke noe å benytte krisesentertjenestene. For de som benytter botilbudet, må de holde mat og personlige artikler selv. Dersom personen(e) ikke har egne midler eller tilgang på disse, kan krisesenteret tilby noe enkel mat for en kort periode.

Anonymitet

Personer som søker hjelp i krisesentertilbudet, har rett til å være anonyme overfor andre brukere og ansatte. Leder skal vite identiteten på hvem som oppholder seg på krisesenteret.

Taushetsplikt

Krisesenterloven pålegger en utvidet taushetsplikt. Vold i nære relasjoner kan oppleves som et personlig og tabubelagt anliggende. Brukere kan være stilt overfor alvorlige trusler. Det er viktig at det ikke blir kjent hvor brukeren befinner seg. De må kunne ha absolutt tillit til at informasjon ikke blir videreformidlet. Taushetsplikten omfatter derfor opplysninger om brukernes fødselssted, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bosted, arbeidssted og andre opplysninger som kan røpe at vedkommende *er eller har vært i kontakt med* tilbudet. Taushetsplikten gjelder også overfor brukerens samboer, partner, ektefelle og familie.

Unntakene fra taushetsplikten gjelder blant annet formål, som:

- forhold som faller inn under opplysningsplikten til barneverntjenesten (jf. § 6)
- forhold som faller inn under den generelle avvergingsplikten for alvorlige straffbare handlinger (straffelovens § 196)

Informasjonsutveksling ut over det ovennevnte gjøres ved innhenting av samtykke fra bruker, eller at bruker selv gjennomfører det som er nødvendig og hensiktsmessig i sin egen prosess.

Hjelp til selvhjelp

All bistand foregår etter "hjelp til selvhjelp-prinsippet". Brukeren er aktøren i sitt liv og krisesenteret bistår med råd og veiledning. Bistandsnivået vurderes fortløpende sammen med bruker, og tilpasses etter aktørnivå. Krisesenteret er en del av det offentlige hjelpeapparatet og samhandler med de instanser brukeren er i behov for.

Dette er i henhold til Sarpsborg kommunes felles plattform for helhetlig rehabilitering: Rehabilitering er tidsavgrensede og planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, der flere aktører samarbeider om å gi nødvendig assistanse til brukeren sin egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet.

Rapportering

Nasjonal og lokal statistikk

Sarpsborg krisesenter rapporterer statistikk til BUFDIR via Sentio som samler informasjon fra alle krisesentrene i landet og produserer årsstatistikker nasjonalt. Dette er å finne på <https://www.bufdir.no/bibliotek/> under Vold i nære relasjoner.

Lokal statistikk føres for å være kjent med bruken av egne tjenester, og få kunnskap om voldsutsattes situasjon slik at det kan jobbes mest mulig målrettet lokalt. Detaljer er å finne under kapitlet «Benyttelsen av krisesentertjenester 2017».

Virksomhetsplan

Sarpsborg krisesenter var et team i Enhet bolig og omsorg. Enheten utarbeidet virksomhetsplan årlig. For 2017 var krisesenterets arbeidsmål:

Arbeidsmål 1: Bidratt med faglige innspill og avklaringer i kommunens utredning for mulig samarbeid om krisesentertilbud med andre kommuner.

Tiltak:

1. Bidratt med faglige innspill og avklaringer på vegne av krisesenteret.
2. Søkt informasjon om pågående utredning og bidratt til sikring av informasjonsflyt mellom krisesenterets ansatte og pågående utredning.

Arbeidsmål 2: Lukket avvik etter tilsyn fra fylkesmannen.

Tiltak:

1. Definert alternativer for hvordan avviket kan lukkes.
2. Byggeteknisk tilrettelegge for avdeling for menn og deres barn som er i behov for beskyttet botilbud.
3. Byggeteknisk tilrettelegge for avdeling for hhv kvinner og menn som grunnet sin adferd ikke kan bo sammen med andre og som er i behov for beskyttet botilbud.
4. Definere og dokumentere rutiner for det som er særegent for disse tjenestene og integreres disse i internkontrollen.

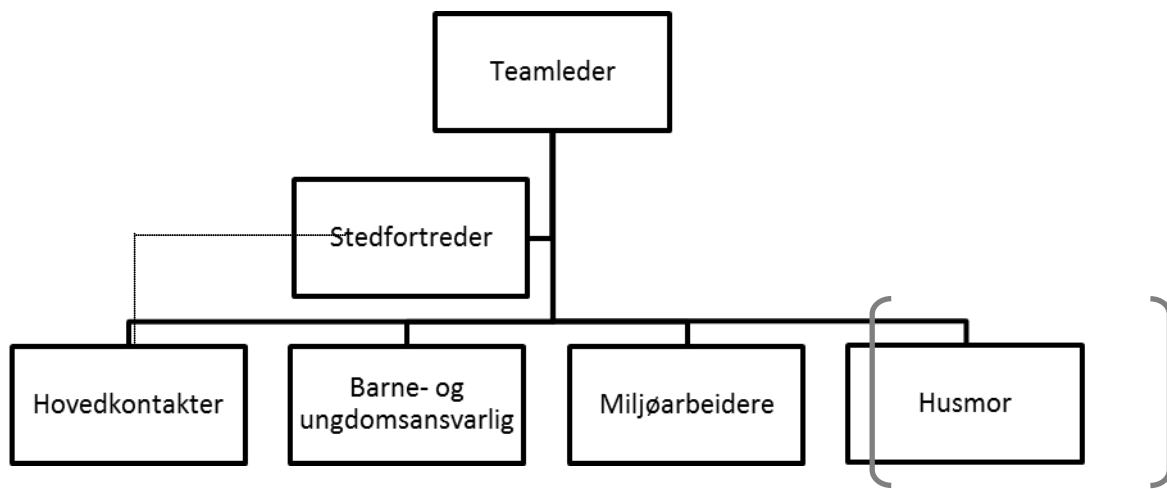
Se kapittel «Hendelser 2017» for status på arbeidsmålene.

Organisering, funksjoner og bemanning

Teamleder har delegert ansvar og myndighet etter delegeringsreglementet i Sarpsborg kommune, og lederavtale med enhetsleder. Det var faste møter med teamlederne på enheten. Teamleder deltar på to samlinger i året med alle ledere på kommuneområde Velferd.

Krisesenteret er organisert med en teamleder som daglig leder, og en stedfortreder. Totalt var det 10 fast ansatte fordelt på 7 årshjemler.

Figur 1 Organisasjonskart for Sarpsborg krisesenter.

Organisering av funksjoner på senteret:

- Teamleder har daglig ledelse av driften ved krisesenteret, er sosialfaglig utdannet med tilleggsutdanning og erfaring med organisasjon, administrasjon og ledelse.
- Stedfortreder leder driften ved teamleders fravær og er en av to hovedkontakter.
- Hovedkontaktene har hovedansvaret for oppfølgingen av beboere og koordinerer oppfølgingsoppgaver med resten av personalet. De arbeider hovedsakelig på dagtid for å kunne følge opp brukernes behov for kontakt med hjelpeapparatet. De har også samtaler med personer som ikke bor på senteret, og har pålagte praktiske oppgaver med rydding og rengjøring «på huset».
- Barne- og ungdomsansvarlig har sosialfaglig utdanning og erfaring fra arbeid med barn. Barne- og ungdomsansvarlig har hovedfokus på barn/ungdom og relasjonen barn/ungdom og forelder/omsorgsperson, og samarbeider med hovedkontaktene. Barne- og ungdomsansvarlig bistår i kontakt med skole, barnehage, helsestasjon og annet hjelpeapparat som bistår barn. Arbeider turnus på dag- og kveldstid på hverdager og helg. Dette gir anledning til å følge opp barn og ungdom, som ofte er i barnehage eller på skole på dagtid på hverdager. Mottar også til samtale personer som ikke bor på senteret, og har pålagte praktiske oppgaver med rydding og rengjøring «på huset».

- Miljøarbeidernes hovedfunksjon er å ivareta sikkerheten på senteret og den forefallende oppfølgingen av brukere som bor på senteret. De mottar sporadiske henvendelser som kan skje døgnet rundt, både via vakttelefonen og ved personlig oppmøte «på døra». De har også planlagte samtaler både med beboere, og personer som bor utenfor krisesenteret. I tillegg har de pålagte praktiske oppgaver med rydding og rengjøring «på huset».
- "Husmor"-funksjonen har over tid blitt redusert til 3 timer pr 6 uker. Funksjonen skal ha oversikt over status på oppgaver knyttet til behov for vedlikehold og reparasjon, innkjøp, rengjøring med mer.

Lokale funksjoner er også verneombud og tillitsvalgt.

Ivaretaking og utvikling av kompetanse

Det arbeides kontinuerlig med ivaretaking og utvikling av kompetanse i personalgruppen. Dette gjøres ved de faste samhandlingspunktene internt med overlapping, fagmøter, personalmøter, og med kurser, seminarer, fagdager, samt i samarbeidet med både brukere og andre instanser.

Kompetanseområder

Kompetanseområder for arbeidet ved krisesenteret:

- **Vold i nære relasjoner.**
Hva vold i nære relasjoner er, hvordan den kan komme til uttrykk, hvilke konsekvenser den kan gi, og hvordan bistå voldsutsatte i dennes særegne situasjon være seg alder, kjønn, språk, kultur eller funksjonsnivå. Dette innebærer også forståelse av sikkerhetsbehov og hvilke sikkerhetstiltak som bør gis.
- **Hjelpeapparat.**
Hvilket hjelpeapparat som er tilgjengelig, deres målgrupper, krav til benyttelse og kontaktform. Dette innebærer også å ha kunnskap om rettigheter for voldsutsatte, informere brukere om egnet hjelpeapparat, knytte kontakt og bistå inn i samhandlingen i henhold til brukers ønsker.
- **«Hjelp til selvhjelp».**
Samtalekompetanse og ferdigheter i å finne riktig aktørnivå. Dette innebærer også å ha en etisk bevissthet om egen rolle og de individuelle voldsutsatte i deres situasjon. Holdninger og profesjonalitet ovenfor brukere, kollegaer og samarbeidspartnere, som fører til gode selvhjelps- og samhandlingsrelasjoner.

Ansatte skal ha kompetanse i skjønnsvurderinger:

- Alle brukere skal *vurderes individuelt* i forhold til deres situasjon og fungering.
- Ansatte skal kunne ta den individuelle vurderingen og samtidig tilby et *forutsigbart* (kommunisert) og *rettferdig* (likeverdig) *tjeneste*.
- Vurderingene skal ha *faglighet* til grunn.

Kompetansetiltak og samhandlingstiltak

Grunnet langvarig sykefravær av teamleder, var kapasiteten for gjennomføring av kompetanse- og samhandlingstiltak noe redusert. Allikevel ble det gjennomført en rekke nyttige tiltak.

Veiledning

Gjennom året har det vært gjennomført kombinert veiledning og undervisning med klinisk psykolog Carina Poulsen, som spesialiserer seg innen arbeidspsykologi. Dette har vært gjort delvis i grupper, hvorav en gruppe var teamleder og stedfortreder, andre gruppe var koordinatorene med hovedkontakter og barne- og ungdomsansvarlig, og siste gruppa var hele personalgruppa med leder. Vekselvirkningen med bruk av samme veileder med ledelse, de faglige koordinatorene og hele ansattgruppen var svært nyttig. Veilederen var i stand til å jobbe helhetlig med tematikk, og se samspill i gruppene og mellom gruppene. Evaluering av nytteverdi ble både gjort sammen med veileder ved avslutning av hver veiledning, og i personalmøte uten veileder. Konklusjonen var at både ledelse og ansatte hadde opplevd god nytteverdi med både formen på veiledningene, og det tematiske innholdet.

Som et HMS tiltak kjøpte leder inn til alle fast ansatte boken Carina Poulsen har skrevet med Rebekka Egeland «#Hverdagspsyk - hvorfor har jeg det sånn? Hjelp til å stå i motgang».

Kontaktmøter og møter med politisk utvalg

- Det har vært halvårlig kontaktmøte mellom kommunesjef Velferd og enheten krisesenteret tilhører. Der har krisesenteret informert om status og utfordringer og det har vært dialog med ledelsen.
- Utvalg for folkehelse og velferd inviterte krisesenteret til utvalgsmøte som fortalte om hvordan krisesenteret arbeider med vold i nære relasjoner.

Deltakelse i ledermøter

- RVTS hadde møter med ledere av krisesentre på Østlandet 2 ganger pr år.
- Leder møter også andre ledere for krisesentrene i Østfold ca 4-5 ganger årlig.
- Felles ledersamlinger med alle ledere innen kommuneområdet Velferd 2 ganger årlig.
- Enhetsmøter med enhetsleder og teamlederne. Det gis informasjon fra ledelsen, og teamlederne kan ta opp utfordringer.
- Møte med NAV leder i Skiptvedt. Skiptvedt er interessert i å høre om krisesentertilbudet til Sarpsborg, de vurderer om å inngå avtale med Sarpsborg om felles krisesenter.

Deltakelse på seminar/kurs og fagdager

- RVTS nasjonal krisesenterkonferanse «Fra kunnskap til praksis i krisesentertilbudet» 3 dager.
- RVTS barnefaglig konferanse 2 dager.
- Motiverende Intervju – kurssamlinger gjennomført i regi av Sarpsborg kommune. Dette har vært gjennomført av 3 ved krisesenteret. Ambisjonen er at alle ansatte skal få denne kursrekken.
- Fagdag ved Krisesenteret Indre Østfold om Avvergeplikten.
- Deltakelse på ROSA-kurs 2 ganger årlig. Dette er kurs som gir kompetanseløft rundt brukere som har vært menneskehandlet og vært i prostitusjon.
- Deltakelse på «MOT-løft» 4 samlinger om «Fra bekymring til håndtering av ekstremisme», et kursopplegg for ansatte i førstelinjetjenestene i Halden og Sarpsborg.
- Fagdag «Klokket mot vold» med Forandringsfabrikken og barneverproffene.
- Fagdag felles for krisesentrene i Østfold om: «Hvordan dokumentere og skrive journaler som er nyttige i en fremtidig rettsak?», «Hvordan fungerer politiets risikovurderings- og kartleggingssystem SARA?», og « Hva gjør det med oss å jobbe på et krisesenter over lang tid? Hva kan jeg gjøre selv?».
- Fagdag med tema Incest og seksuelle overgrep av krise- og incestsenteret i Fredrikstad.

Informasjon om krisesentertjenesten og vold i nære relasjoner

- Som årlig hendelse var krisesenteret på Norsksenteret for å informere elevene om krisesenteret og om vold i nære relasjoner.
- Politistudent la frem sin praksisoppgave om sin praksis på krisesenteret, for sine praksisveiledere, medstudenter og krisesenteret som gjest.
- Krisesenteret har deltatt aktivt inn i det faglige innholdet i rullering av Handlingsprogram mot vold i nære relasjoner.

Ulike samhandlingarenaer

- Sarpsborg krisesenter 30 år - Jubileumslunsj med ansatte, de nærmeste lokale samarbeidspartnere, og representanter for ledelsen og politikere 4. mai 2017.
- IKT- samhandlingsforum, gjennomføres 1-2 ganger årlig, hvor krisesenteret som systemansvarlig for fagsystemet «Socio for krisesenteret» deltar.

- En svært viktig samhandlingsarena er nettverksgruppe «Samlet mot vold i nære relasjoner – ikke stykkevis og delt». Det var gjennomført 5 nettverkssamlinger i 2017. Se punkt «Ikke stykkevis og delt».
- Barne- og ungdomsansvarlig har deltatt i nettverk for barnefaglige ansatte på krisesentrene på Østlandet.
- Stedfortreder og barnefaglig har deltatt i BUFDIRs arbeidssamlinger i utarbeidelse av veileder for det faglige arbeidet på krisesentrene.
- Enhetsdag, samling med alle ansatte på alle team på enheten en gang pr år.
- Personalmøter er interne samhandlingsmøter med alle ansatte, teamleder, LTV og enhetsleder (når mulig). Dette gjennomføres hver 6. uke 3,5 timer.
- Interne fagmøter med hovedkontakter, barne- og ungdomsansvarlig og teamleder, er viktige samhandlingsmøter rundt den faglige oppfølgingen av brukere. Dette gjennomføres hver 2. uke og er satt på turnusplanen. Ved behov for mer gjennomgang, gjøres dette ved behov.
- Krisesenteret har faglig samarbeid ut fra brukernes ønsker og behov. Det gjennomføres samarbeidsmøter med aktuelle instanser. Dette både for å sikre gode rutiner for brukerne i samarbeid med instansene og krisesenterets behov for å spre informasjon om krisesenterets tjenester og bruk.

Studenter

Krisesenteret er positiv til å ta i mot studenter, av flere årsaker. Studenter er gode ambassadører for både å spre informasjon om vold i nære relasjoner, og om krisesentertjenester. For ansatte gir det å snakke med studenter anledning til å reflektere over praksis og samtidig få informasjon om hva de lærer. Studentene kan også stille spørsmål ved etablerte arbeidsformer og måter å gjøre ting på, som kan bidra til evaluering og kontinuerlig forbedring.

I 2017 var det både vernepleierstudenter og politistudent i praksis på krisesenteret, samt en bachelor-gruppe i vernepleie som skrev avsluttende oppgave om vold i nære relasjoner mens de var tilknyttet krisesenteret.

Erfaring tilsier at det gir mer faglig nytteverdi for de studenter som er samtidig på krisesenteret, at de ikke kommer fra samme klasse og eventuelt studiested. Dette fordi de har ulik læringserfaring, litteratur og kompetansekrav, hvilket er nyttig utveksling både for studentene og ansatte på krisesenteret.

Budsjett og lønnskostnader

I 2015 ble budsjettet til krisesenteret redusert med 500.000 kroner, og ny arbeidsplan med redusert bemanning ble iverksatt. I 2016 var det bestemt at krisesenteret skulle spare 250.000 i tillegg opprettholde innsparingen fra 2015 på 500.000 kroner. Bystyret bestemte at det skulle tilbakeføres 300.000,- kroner til krisesenterets budsjett.

På vårparten i 2016, viste regnskapet at lønnsbudsjettet ikke ville holde. Ny arbeidsplan med ytterligere reduksjoner av bemanning ble iverksatt 15.08.2016. Den nye arbeidsplanen gav utfordringer med sårbarhet både ved at det alltid kun var en ansatt på jobb på kveld, natt og helg, samt enkelte ukedager om teamleder var ute av huset, redusert mulighet for koordinering og kvalitetskontroll for teamleder, og at lavere planlagt bemanning generelt gav mindre kapasitet og kontinuitet til brukerprosesser. I god samarbeidsånd og lojalitet, ble arbeidsplanen arbeidet frem i fellesskap med ansatte, leder og tillitsvalgt for å bidra til å holde det tildelte budsjettet. Budsjettet gikk i balanse.

Evalueringen av arbeidsplanen ble risikovurdert i «Alene på jobb – flere hendelser skjer samtidig», ref punkt med samme navn.

Hendelser i 2017

Risikovurderinger

Risikovurdering – «Alene på jobb – flere hendelser skjer samtidig»

Ref punkt «Budsjett og lønnskostnader» som er bakgrunn til behovet for risikovurderingen. I januar 2017 ble risikovurdering av alenearbeid gjennomført med følgende beskrivelser: «På arbeidsplan iverksatt august 2016, ble det flere vakter som ble alenevakter enn tidligere. Kun dagvakter hverdag er det flere personer på jobb. Flere dager er det en person på jobb og teamleder. Teamleder er ofte ikke til stede i lokalene grunnet andre oppgaver. Alle vakter jobber alene unntatt dag hverdag. Uheldige hendelser kan skje når den ansatte er opptatt og ytterligere hendelser skjer.»

Uønsket hendelser som kan påvirke tjenestene:

- Ustabil bruker får ikke oppmerksomhet.
Kan skape uønskede situasjoner og uro på senteret.
- Manglende kartlegging av brukers trusselsituasjon og tilstand.
Dersom den ansatte som tar i mot bruker ikke får gjennomført nødvendig kartlegging av brukers tilstand og dennes sikkerhetssituasjon, kan det føre til at nødvendige sikkerhetstiltak ikke blir iverksatt og/eller at brukers tilstand ikke blir kjent før de kommer i bomiljøet.
- Manglende oppfølging - bruker med eller uten barn, reiser tilbake til samme situasjon med vold.
Dersom ansatt ikke får fulgt opp/gitt bruker nødvendig oppfølging grunnet andre hendelser, er det risiko for at bruker velger å reise tilbake til samme situasjon.

Sammenlagt kan alenearbeid i stor utstrekning og med stor arbeidsbelastning føre til at ansatte får stressreaksjoner med redusert kapasitet, sykemelding mm.

Det ble konkludert med flere tiltak av ledelsen. I tillegg til støttetiltak som lavere terskel for å sette inn ekstra på jobb, ble rammen økt med 0,26% stilling, og aksept for utprøving av bakvaksordning. En bakvaksordning vil gjøre det enklere å tilkalle ekstra person på jobb på primært kveld, natt og helg. Bakvaksordning var under utarbeidelse ved årsslutt. Før iverksetting må midler gjøres tilgjengelig.

Risikovurdering – «Ikke betalt spisepause»

Etter kartlegging av antall avvik grunnet ikke fått spisepause som fritid, ble ny turnus laget hvor alle ansatte unntatt teamleder fikk betalt spisepause. Teamleder har fleksitid.

Organisasjonsendringer

I 2017 ble det gjennomført flere organisasjonsprosesser i Sarpsborg kommune. Dette var blant annet for å legge til rette best mulig organisering av tjenester for barn og voksne som trenger tjenester fra flere hjelpeinstanser. Disse prosessene medførte at krisesenteret den 01.01.2018 bytter organisatorisk tilknytning fra Enhet bolig og omsorg, som skal bli lagt ned, til Enhet forebyggende tjenester.

Oppfølging av arbeidsmål i virksomhetsplanen

Krisesentersamarbeid med andre kommuner

I handlingsplan til rådmannen for perioden 2014-2017 stod det som strategisk prosess for krisesenteret at «Samarbeid med andre kommuner er vurdert». Den 12.12.2014 ble henvendelse til Fredrikstad og Hvaler kommune sendt med forespørsel om det kunne være aktuelt å samarbeide om krisesentertilbud.

I tiden fra da og ut 2017, arbeidet først en arbeidsgruppe frem et innledende dokument, som kommunedelssjefene i de tre kommunene fikk fremlagt, og besluttet å gå videre med utredning. Det ble opprettet et prosjekt som arbeidet ut 2017 med alternativer for samarbeid og kostnadsberegning.

Tilsyn av Fylkesmann av Sarpsborg kommunes krisesentertilbud

Fylkesmannen i Østfold hadde tilsyn med Sarpsborg kommunes krisesentertilbud i februar 2015. Det var systemrevisjon, med innlevering av dokumentasjon i 26. januar med tilsyn på stedet med intervjuer 26. februar 2015. Dette var det første tilsynet Fylkesmannen i Østfold hadde på en kommunes krisesentertilbud.

Fylkesmannen kom frem til (klipp fra tilsynsrapport):

Gjennom tilsynet ble det avdekket ett brudd på lovbestemmelsene tilsynet omfattet:

- Sarpsborg kommune sikrer ikke at det tilrettelegges for et beskyttet botilbud for personer som på grunn av kjønn eller annet ikke kan bo i fellesskap med andre. Dette er et brudd på lov om krisesenter §§ 2, 5. ledd og § 3. 1 og 2. ledd.

Avviket bygger på

- Senteret mangler fysisk tilrettelegging slik at det er separate boenheter for menn og kvinner.
- Menn som er utsatt for vold i nære relasjoner, og som oppsøker krisesenteret, blir tilbudt overnatting på annen måte. Dette tilbudet tilfredsstiller ikke lovens krav om et beskyttet botilbud og kravet om tilrettelegging for barn som kommer på krisesenter sammen med sin far.
- Senteret mangler fysisk tilrettelegging slik at det kan gi tilbud til kvinner som er utsatt for vold i nære relasjoner, men som på bakgrunn av sin atferd eller annet ikke kan bo sammen med andre kvinner og deres barn.
- Kommunen har ikke utarbeidet rutiner eller et system for å sikre et beskyttet botilbud for personer som er i en situasjon som beskrevet i loven, men som ikke kan bo sammen med andre.

Arbeidet med å lukke avvikene ble umiddelbart startet. Først ble det undersøkt bygningsmessige muligheter for å innlemme mannstilbudet i eksisterende bygningen i Skjebergveien 23. Dette var ikke bygningsmessig mulig etter gjeldende tekniske krav. Deretter ble det tegnet et tilbygg, som ble kostnadsestimert til ca 5 millioner.

I 2017 har det vært kommunikasjon med Fylkesmann med informasjon og kostnad på løsninger av mannsavdeling, og forespørsel om utsatt iverksettelse grunnet kostnader og gjenstående undersøkelser om samarbeid med andre kommuner om krisesentertilbud.

Det er viktig å påpeke at krisesenteret tar i mot personer med tilleggsutfordringer, så fremt adferden er forenlig med å bo på krisesenter med andre voldsutsatte, inklusiv barn. Dette er ofte personer som har vesentlige utfordringer med rus eller psykisk helse, og derfor spesielt utsatt for vold i nære relasjoner. Erfaringen viser at det kan være vanskelig for mennesker med disse utfordringene å klare å forholde seg til det det kreves for å benytte det ordinære krisesentertilbudet. Dessverre velger de ofte selv å forlate krisesenteret, og noen ganger må de avvises.

Krisesentrene i Østfold undersøkte i 2015 tilbudet til voldsutsatte kvinner i aktiv rus i Østfold. Dette ble gjennomført med midler av Justisdepartementet og med Krisesenteret i Moss IKS og Indre Østfold Krisesenter som ansvarlig for prosjektet. Det ble funnet at det i Norge kun var tre kommuner som hadde «en trygg seng» å tilby voldsutsatte kvinner i aktiv rus. Funnene ble presentert i rapporten «Kan dem takke seg selv..? Skal ikke kvinner i aktiv rus slippe å leve med vold?» av prosjektleder Vibeke Aanerød (Aanerød 2015).

Nettverksgruppen «Samlet mot vold i nære relasjoner – ikke stykkevis og delt»

23.09.2016 hadde nettverksgruppen «Samlet mot vold i nære relasjoner» sin første samling siden 2012. Gruppen ble bredt sammensatt av ulike 1. linjetjenester som møter befolkningen i Sarpsborg. Nettverkssammensetningen styrker muligheten for god samhandling om forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, på både strukturelt og individuelt nivå. Leder for krisesenteret er koordinator for gruppen, hvilket også gir krisesenteret en naturlig, nyttig og rasjonell kontaktflate mot hjelpeapparat i Sarpsborg.

I 2017 hadde nettverksgruppen 5 nettverksmøter, arbeidet aktivt med innspill til Sarpsborg kommunes handlingsprogram mot vold i nære relasjoner, og planla 2 fagdager for gjennomføring i 2018 med fokus på særlig risikoutsatte for vold i nære relasjoner.

Prosjekter

Prosjekt OU-midler

Kommunesammenslutning (KS) bevilget krisesenteret midler til bruk for lederutvikling og organisasjonsutvikling. Dette ble gjennomført med veileder klinisk psykolog Carina Poulsen, som spesialiserer seg innen arbeidspsykologi.

Vekselvirkningen med bruk av samme veileder med ledelse, de faglige koordinatorene og hele ansattgruppen har vært svært nyttig. Veilederen har vært i stand til å jobbe helhetlig med tematikk og se samspill i gruppene og mellom gruppene. Evaluering av nytteverdi ble både gjort sammen med veileder ved avslutning av hver veiledning, og i personalmøte uten veileder. Tiltaket ble betraktet som vellykket. Tilbakemeldinger var også at det er ønsket kontinuitet i veiledninger, hvilket er vanskeligere å få til med prosjektmidler.

Som et HMS tiltak kjøpte leder inn boken Carina Poulsen har skrevet med Rebekka Egeland «#Hverdagspsyk - hvorfor har jeg det sånn? Hjelp til å stå i motgang».

Prosjekt Advokatvakt

Siden 2009 har Sarpsborg krisesenter fått midler av Justis- og beredskapsdepartementet til særskilte rettshjelpsmidler for voldsutsatte ved å ha advokat ved krisesenteret. I 2017 ble dette gjennomført ved at en advokat har vært på senteret 2 timer hver 2. uke. Tilbudet har vært gitt til alle brukere av krisesenteret, samt Sarpsborg befolkningen via annonsering. Dette har ført til at flere personer som ellers ikke ville oppsøkt krisesenteret, har blitt kjent med krisesenterets tjenester.

Prosjekt «Samlet mot vold i nære relasjoner – ikke stykkevis og delt»

Etter søknad til Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging, fikk krisesenteret tilskudd som kunne benyttes til å drifte nettverket med samme navn, arrangere fagdager og dels til lønn for koordinator ved en grad av fristilling av leder krisesenteret. Ref punkt «Nettverksgruppen «Samlet mot vold (...)».

Prosjekt «SKBarn»

Krisesenteret fikk i 2017 midler av Bufdir for tiltak for voldsutsatte barn. Midlene gikk til månedlige aktiviteter med mål om å gi barn økt mestring og livskvalitet. Barn som har levd med vold har behov for trygghet og stabilitet. De har ofte med seg mange opplevelser av tillitsbrudd og brutte relasjoner. Lek og utvikling har ikke vært en like stor del av deres daglige liv, som det har vært for andre barn.

Aktivitetene har både vært inne på huset og ute på steder barn vanligvis får mulighet til å ta del i, som kino, bowling, lekeområder mm. I tillegg til norskfødte, var mange familier minoritetsspråklige fra ulike kulturer. Sammen beriket de hverandre med både kulturforståelse på tvers av opprinnelsesland. Barna hadde stor glede av hverandre og det var gjensynsglede da de traff hverandre igjen, uavhengig av om de ikke hadde et felles muntlig språk. Flere foreldre har sagt de vil gjenta aktiviteten selv, hvilket var et mål med tiltaket. Flere barn og foreldre har også blitt kjent og blitt en del av deres private nettverk. Aktivitetstiltakene var koordinert og gjennomført av barne- og ungdomsansvarlig, som var en trygg og kjent person for barna.

Prosjekt «30 år med vold i nære relasjoner»

Krisesenteret søkte Bufdir om midler for gjennomføring av fagdag i forbindelse med 30. årsjubileet 4. mai 2017. Dette ble avslått. I desember 2017 fikk allikevel krisesenteret midler fra Bufdir. Ved at jubileumsåret var slutt, ble tilskuddet omgjort til bruk for kompetansetiltak primo 2018. «Boka mi» ble innkjøpt til brukerne. Den er utarbeidet ved Indre Østfold krisesenter til bruk i metodisk samarbeid i oppfølging av bruker, samt planlagt aktuelle kompetansetiltak.

Prosjekt «Ivrige barn»

Prosjektet «Ivrige barn» med midler fra Bufdir ble startet i 2016 og slutført i 2017. Midlene ble brukt til å få allrommet som ble benyttet som aktivitetsrom, bedre tilpasset større barn og ungdommer. Tidligere var rommet uten vinduer og vanskelig å innrede funksjonelt, og var mest nytt til arrangerte aktiviteter som hobbykvelder, beboerne som hadde PC kunne koble sine PCer mot nett og små barn kunne leke på gulvet.

Det var nødvendig med en del bygningstekniske endringer for å få det eksisterende rommet til å bli et funksjonelt og trivelig rom, som også ungdommer vil oppleve nytte av. Det ble innredet en avskjermet krok for leksejobbing og PC-bruk. Det ble innkjøpt 4 PCer for utlån og en sort/hvit laserskriver for utskrift. En vegg til et tilliggende rom ble flyttet slik at rommet fikk vinduer (vinduene hadde vært i det tilliggende rommet). På den nye plassen ved vinduene, ble det kjøpt inn en vinkelsofa, sofabord, TV og reoler under TV mm. Et frittstående fotballspill og en spillmaskin som flere kan spille med hverandre på samtidig er kjøpt, sammen med aktivitetsmateriell, produkter til nytte for henholdsvis stimulering og stabilisering som blant annet kuledyner å bre rundt seg og en «klemmestol» som man kan sitte i og legge «armene» på stolen rundt seg med mer. Aktivitetsrommet ble innviet med pizza og brus!

Prosjekt «En helt vanlig jul»

Krisesenteret fikk i år igjen penger fra Gjensidigestiftelsen for å gi barn tilknyttet krisesenteret mulighet til å få juleopplevelser. Beboere med og uten barn, og brukere med barn som hadde opprettholdt kontakt med krisesenteret, deltok på juletilstelning med julegrøt og kake. Nissen gav barna julegaver og familiene fikk julekurv med både nyttige og gode saker i.

Frivillige

Sarpsborg krisesenter har vært så heldig og få samarbeid med to frivillige som kommer en kveld hver 2. uke og har hyggelige aktiviteter med brukere. Det kan være alt fra å ta turer utenfor senteret til ulike steder, ulike hobbyaktiviteter og lage ting, til å ha et hyggelig måltid sammen. Disse samlingspunktene er hyggelige treff beboerne både etterspør og ser frem til.

«Søster til søster»

Krisesenteret har gjentatte ganger mottatt toalettmapper med innhold til både kvinner, menn og barn, sydd i lappeteknikk av personer tilknyttet Desiree's Lappeteknikk i Sogn og Fjordane.

Gratis mat fra KIWI

Krisesenteret har ikke budsjett for mat, og tilbyr kun «krise-mat» for få måltider for de som ikke har mat eller tilgang på penger. Beboere på krisesenteret må holde sin egen mat. Krisesenteret har derfor stor nytte av avtalen med KIWI Greåker om henting av mat som er nær dato for siste forbruk eller ikke salgbar i butikken grunnet ødelagt emballasje ol. Dette er et flott supplement til brukere som har svært dårlig råd.

Soroptimistene Sarpsborg

Soroptimistene Sarpsborg har hatt krisesenteret som prosjekt i 2014 - 2017. De har bidratt til krisesenteret med strikketøy og hatt utlodning på stand til inntekt for krisesenteret, som de kjøpte 10 sett dyner og puter for utdeling til brukere som skal etablere seg på nytt.

Borregaard – julekasser

I flere år har krisesenteret fått julekasser fra Borregaard som ansatte ikke har hentet. Kassene har inneholdt praktiske og nyttige Orkla-produkter. Vi har pakket om innholdet og tilpasset dette til beboerne, samt fylt på eget lager over forbruksprodukter som gis til brukere som ikke har med seg nødvendigheter som tannbørste, tannkrem, såpe osv.

Kunngjøringer av krisesentertilbudet og mediedekning

I henhold til Krisesenterlova, skal kommunen informere befolkningen om sitt krisesentertilbud. Krisesenteret er avhengig av at Sarpsborg-befolkningen er kjent med krisesentertilbudene. Dette forsøkes sikret ved informasjon til og samhandling med andre instanser som møter befolkningen, og publisitet direkte til befolkningen.

I samarbeid med Enhet kommunikasjon ved Område informasjon, ble det i 2015 utarbeidet strategi for hvordan krisesenteret kunne gjøre dette. Dette skulle både tilfredsstille både kommunens profil og omdømmekriterier, og krisesenterets behov for å informere om vold i nære relasjoner og krisesentertjenester.

Krisesenterets mediestrategi er:

- Krisesenterets web-sider på www.sarpsborg.com/krisesenter
Statisk side med informasjon om krisesenteret og vold i nære relasjoner.
- Mediedekning i lokale medier
Krisesenteret tilbyr informasjon til medier, og svarer på henvendelser der medier er interessert. Se oversikt nedenfor.
- Artikler på kommunens eksterne sider
Krisesenteret tilbyr informasjon og artiklene skrives av Område informasjon.
- Kommunens facebook
Krisesenteret forespør om at Område informasjon kan legge ut konkret og kortfattet informasjon eller forespørsler.
- Forespurt om krisesenteret kan ha Facebookside med faglig informasjon for informering om vold i nære relasjoner og krisesentertjenester.
- Sarpedia (internt system for Sarpsborg kommune): artikler, fagrom og blogging
Krisesenteret tilbyr informasjon og artiklene skrives av Område informasjon.
krisesenteret oppretter fagrom. Fagrommet vedlikeholdes og kunngjøres til andre aktuelle instanser for informasjonsutveksling om vold i nære relasjoner.
- Materiell for profilering av krisesentertjenester, som rollup og profileringsmateriell med budskapet «Trenger du eller noen du kjenner vår hjelp?» med kommunens profil og kontaktinformasjon til krisesenteret.
- Brosjyre er utarbeidet. Bør oversettes til flere språk.
Plakat som kan henges opp på ulike aktuelle offentlige steder, på legekontorer osv.
Ikke utarbeidet enda.
- Ulike arrangementer i regi av krisesenteret.

Mediedekning om krisesenteret eller artikler eller innlegg der krisesenteret er benevnt i lokale medier:

- 09.12.2017 SA Sarpsborg arbeiderblad (SA): Sarpsborg får 175.000 kroner til tiltak mot vold og overgrep
- 06.05.2017 SA: «30 år siden krisesenteret åpnet»

Følgende artikler ble skrevet av Område informasjon og lagt ut på Sarpsborg kommunes nettsider, Facebook eller Sarpedia:

-
- 04.05.2017 Facebook: «Sarpsborg kommune – Sarpsborg krisesenter 30 år».
- 05.05.2017 Artikkel på Sarpsborg.com: «Sarpsborg krisesenter 30 år».

Følgende blogger ble skrevet av teamleder for krisesenteret for å informere internt i kommunen om vold i nære relasjoner og krisesentertjenestene:

- 04.05.2017 Blogg: «30 år med vold i nære relasjoner, skal vi feire det?»
- 10.12.2017 Blogg: «Eldre, funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede som voldsutsatt»

Kostnader og omfang av vold i nære relasjoner

Se vedlegget «Kostnader og omfang av vold i nære relasjoner» som er grunnlaget for denne oppsummeringen:

- 2 – 4% av befolkningen utsettes for vold. For Sarpsborg kommune vil det være ca 1100 – 2200 personer årlig.
- Årlige kostnader av vold i nære relasjoner er beregnet til nasjonalt å være 4,5 – 6 milliarder (i 2010-kroner).
- Hver 4. kvinne og hver 5. mann er eller har vært i et forhold der det har forekommet vold.
- Forekomsten av vold er høyere i befolkningsgrupper som er marginaliserte grunnet manglende inntekter og avhengighet av trygdeytelser eller sosialhjelps-ytelser.
- Mer vold i yngre parforhold enn eldre.
- De fleste voldsutsatte henvender seg ikke til hjelpeinstanser. Av de som tar kontakt med politi, legevakt og krisesenter, er det ulike grupper voldsutsatte som henvendte seg til de ulike instanser.
- Bistand av nøkkelperson over tid i reetableringsfasen kan hindre at personen går tilbake til voldsutøver og raskere gjenopptar sine liv.
- 1 av 4 drap er partnerdrap. I 7 av 10 drap, var det på forhånd kjent partnervold.
- Vold i familien ødelegger livet for flere mennesker enn alle genetiske sykdommer til sammen.
- 5-15 babyer blir årlig alvorlig skadet, og om lag 5 dør.
- 5% av barn har blitt utsatt for alvorlig fysisk vold og 13% psykisk vold fra omsorgspersonene sine.
- 10 % av barna har erfart vold mellom foreldrene sine
- Barn blir sykeliggjort, utredet og behandlet fordi konteksten til barnet ikke blir sett på.
- 1 av 4 barn som har opplevd vold i barndommen, opplever også vold som voksen, mot 1 av 15 som ikke har opplevd vold i barndommen.

Nasjonale føringer og satsingsområder

I dette kapitlet refereres det til offentlige dokumenter som ligger til grunn for arbeid med vold i nære relasjoner. Deretter vises det til enkelte rapporter som er utgitt i 2017 og noen pågående prosjekter, fra enkelte sentrale forskningsinstitutt som NKVTS og Voldsprogrammet ved Velferdsforskningsinstituttet. Dette er ikke en uttømmende oversikt.

Internasjonale og nasjonale dokumenter om vold i nære relasjoner

Istanbulkonvensjonen

I juli 2011 ble Europarådets konvensjon om å forebygge og bekjempe vold mot kvinner og vold i nære relasjoner vedtatt. Konvensjonen, kalt Istanbulkonvensjonen, er underskrevet av alle de nordiske landene. Konvensjonen har blant annet som målsetting å beskytte kvinner mot alle former for vold, og å forebygge, rettsforfølge og avskaffe alle former for vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

Norge jobber for ratifisering av Istanbulkonvensjonen, men før det er det er en rekke ting som må på plass, eksempelvis:

- Læreplaner og alderstilpasset undervisningsmateriell om likestilling mellom kvinner og menn, gjensidig respekt, ikke-voldelig konfliktløsning, kjønnsavhengig vold mot kvinner og retten til personlig integritet skal inn i læreplanene på alle nivåer i utdanningssystemet.
- Tilgang på tjenester skal ikke være avhengige av at kvinner anmelder eller vitner mot overgripere.
- Når det skal tas beslutninger om omsorg og samvær, skal vold tas med i betraktningen. Rettigheter om samvær eller omsorg skal ikke settes før barnas rettigheter og sikkerhet.
- Seksuell integritet skal alltid gjelde. Samtykke blir hovedpoenget i voldtekts paragrafer. Det blir ikke lenger nødvendig å påvise bruk av tvang og vold.

Det handler om å leve (St.meld. 15 2012-2013)

Den første stortingsmelding som gikk i dybden om forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, kom i 2013 (St.Meld.15 2012-2013). Den fortalte om fordobling av anmeldte familievoldsaker fra 2005 til 2011, og at krisesentertilbudet var det viktigste hjelpetilbudet for voldsutsatte.

Et liv uten vold – Handlingsplan mot vold i nære relasjoner

Stortingsmeldingen ble fulgt opp med en handlingsplan mot vold i nære relasjoner for perioden 2014–2017 (Justis- og beredskapsdepartementet 2013/08). Handlingsplanen inneholdt tiltak på områdene forebygging og synliggjøring, kunnskap og kompetanse, hjelpe- og behandlingstilbud, straffeforfølging og samarbeid og samordning.

En god barndom varer livet ut - Tiltaksplan for å forebygge og bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom

I 2014 la regjeringen også frem Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017), "En god barndom varer livet ut". Den inneholder 43 prioriterte tiltak, som er en målrettet innsats for å bekjempe vold og overgrep mot barn og ungdom.

Opptappingsplan mot vold og overgrep

28.10.2016 kom «Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021)», som bygger på handlingsplanene. Opptappingsplanen beskriver tiltak for å bekjempe vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn, og over hovedutfordringene knyttet til temaet, med både kortsiktige og langsiktige tiltak og strategier.

Noen av målene i planen:

- Ansvar for å forebygge og bekjempe vold og overgrep skal være fastsatt, tydelig og lederforankret på alle forvaltningsnivåer
- Forebygging av vold og overgrep skal prioriteres og styrkes
- God og riktig kompetanse om vold og overgrep skal finnes i alle sektorer og tjenester
- Vold og overgrep skal oppdages tidlig, og voldsutsatte skal få individuelt tilpasset oppfølging og behandling
- Etterforskning av saker om vold og overgrep skal prioriteres, kapasiteten skal styrkes og kvaliteten skal økes
- Voldsutsatte skal gis bedre beskyttelse
- Arbeidet mot vold og overgrep skal samordnes på tvers av tjenester og sektorer
- Arbeidet mot vold og overgrep skal være kunnskapsbasert, og effekter av tiltak skal evalueres
- Kunnskap om og forståelse av vold og overgrep skal økes i befolkningen

Svikt og svik - Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt NOU 2017: 12

Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt. Hensikten var å avdekke hvorvidt, i hvilken grad og på hvilken måte det har forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparatets håndtering av disse sakene. I utredningen legger utvalget frem sine vurderinger av svikt i systemene og anbefalinger for hvordan fremtidige tilfeller kan forebygges og forhindres.

Retten til å bestemme over eget liv. Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020)

Handlingsplanen er en helhetlig satsning over fire år for å bekjempe negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Planen har operative grep som kan sette flere unge i Norge fri fra negativ sosial kontroll og tvang i ulike former.

Et utvalg rapporter og noen pågående forskningsprosjekter

Forskningsprogram om vold i nære relasjoner

Det pågår to spesielt store forskningsprogrammer om vold i nære relasjoner (2014-2019):

- Voldsprogrammet drives av Velferdsforskningsinstituttet ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- Vold i nære relasjoner ved NKVTS (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress).

Nedenfor er et utvalg av rapporter og prosjekter som er interessante å følge.

En uke med vold: Justis- og beredskapsdepartementets voldsmåling 2017

Målingen er den femte i sitt slag, og tidligere målinger har vært gjennomført i 2012, 2008, 2005 og 2003. Barneverntjenestene har registrert flest saker i årets måling. Deretter følger krisesentrene og familievernkontorene. Ser vi på antall saker per instans, er det politidistriktene som har registrert flest saker per instans som deltok. Deretter følger Statens barnehus og krisesentrene. Sammenlignet med målingen i 2012 har det vært en økning i andelen saker hvor det har vært kontakt med andre instanser. I 85 prosent av sakene hadde den utsatte vært i kontakt med minst én annen instans (NKVTS 2/2017).

Vold og overgrep mot eldre personer i Norge: En nasjonal forekomststudie

Rapporten inneholder informasjon om kvinner, menn og barn som var utsatt for vold og hvilken type vold. Dette sammenlignes med de tidligere målingene.

Vold og overgrep mot eldre personer i Norge: En nasjonal forekomststudie

Dette er den første nasjonale undersøkelsen av personlig trygghet og livskvalitet blant eldre hjemmeboende menn og kvinner i Norge. Formålet med undersøkelsen har vært å få kunnskap om forekomsten av vold og overgrep i befolkningen som er 65 år eller eldre og hvilke relasjoner de voldsutsatte har til utøverne (NKVTS 9/2017).

Rapporter om kjønnslemlestelse

I 2017 kom det to rapporter fra NKVTS om dette:

- Kjønnslemlestelse – Forebygging og informasjon om helsehjelp til flyktninger, asylsøkere og bosatte i Norge (NKVTS 8/2017)
- Politiets arbeid med kjønnslemlestelse (NKVTS 6/2017).

Den mannlige smerte – menns erfaringer med vold i nære relasjoner

Denne rapporten fra PROBA samfunnsanalyse (Proba 2/2017) har de intervjuet menn som har oppsøkt krisesenter eller familievernkontor, og har vært utsatt for flere ulike former for partnervold. Et gjennomgående funn er at flere kvinner enn menn utsettes for alvorlig fysisk partnervold, men når det gjelder mindre alvorlig fysisk vold er kjønnsforskjellene betraktelig mindre.

Følgende prosjekter kan være interessante å følge, da de også vil utgi artikler underveis.

Vold i majoritets- og minoritetsfamilier – likhet og forskjell

Dette prosjektet i (NOVA 2016 – 2019) vil undersøke hvordan rådende forståelser av familievold på den ene siden og æresrelatert vold på den andre «treffer» minoritetsvolden, med sikte på å bidra til et bredere perspektiv på variasjon og likhet.

En studie av unge voldsutøvere i Norge – beskyttende faktorer og risikofaktorer

Studien (NOVA 2016 – 2020) tar utgangspunkt i at ungdom som utøver vold i ungdomstiden, har også dårligere framtidsutsikter enn andre unge når det gjelder utdanning, og de er oftere involvert i både voldskriminalitet og annen kriminalitet. En sentral målsetning i prosjektet er å undersøke endringer i nivået av voldsutøvelse over tid på samfunnsnivå, og hvordan endringer over tid kan forklares av samtidige forandringer i beskyttende faktorer og risikofaktorer for voldsutøvelse.

Veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner

NKVTS skal utvikle en nettbasert veilederen for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner. Veilederen vil omhandle vold mot både barn og voksne, og dekke både utsatte og utøvere.

Vold, overgrep og forsømmelser i sykehjem – brukermedvirkning og pårørendes rolle

Prosjektet vil gi ny kunnskap om eldre sykehjemspasienters utsatthet, sykehjemmenes håndtering av overgrepssaker, samt kommunikasjon og samhandling med pasienten og pårørende når overgrep mistenkes.

Forebyggende tiltak mot vold i nære relasjoner

Dette NKVTS prosjektet vil gi en oversikt over kunnskap om pågående og gjennomførte universelle og selektive forebyggende tiltak i Norge som har eller antas å ha positiv betydning i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Det vil også gis eksempler på gode forebyggende tiltak mot vold i nære relasjoner fra Norden og resten av verden.

Omfangsundersøkelse om vold og overgrep mot barn og ungdom i Norge

I løpet av 2018 skal NKVTS gjennomføre en skolebasert undersøkelse blant ungdom mellom 12 og 16 for å kartlegge forekomst av vold, seksuelle overgrep, psykisk vold og omsorgssvikt. Hensikten med studien er få pålitelige tall over hvor mange barn og unge i Norge i dag som er, eller har vært utsatt for vold og overgrep. Vi vil også kartlegge om ungdommene har søkt hjelp, og hvordan de eventuelt har opplevd møtet med hjelpeapparatet.

Kampanjer

«dinutvei.no» ble lansert 12.02.16 og er en nasjonal nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt. Portalen driftes av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Dinutvei.no er en veiviser for utsatte, pårørende, utøvere og fagpersoner.

Denne portalen viser hvordan brukere kan benytte portalen uten at det lagres at det har vært inne på portalen. Det kan også sendes spørsmål og få svar anonymt. Mange voldsutsatte blir sterkt kontrollert og fulgt i alt de gjør. Noen kan risikere eskalering av volden dersom det blir funnet at de oppsøker informasjon som voldsutøver ikke ønsker.

Viser også til en rekke nyttige kampanjer og informasjon om vold i nære relasjoner:

- «dinutvei.no» - Nasjonal portal med veiviser i hjelpesystemet.
- «Hvor lite skal du finne deg i?» - politiets kampanje for å gi økt kunnskap om vold i nære relasjoner, og hva politiet kan bistå med ved denne type kriminalitet
- #ikkegreit – vold i nære relasjoner rettet mot ungdom
- «Kjernekar» - politiets kampanje mot festrelaterte voldtekter
- «Taushet tar liv» – kampanje mot vold og partnerdrap
- «Rød knapp»-aksjon – Stop vold mot kvinner
- #kjærepappa – Care Norges holdningskampanje mot kvinnevold
- Uten vold – er Mosseregionens digitale tiltakskort med informasjon om vold, hjelpetilbud med mer, beregnet både på hjelpere og befolkningen.

Utfordringer og veien videre

Lukke avvik fra tilsyn av Fylkesmannen i Østfold

Det er flere prosesser rundt krisesenteret for tiden som kan påvirke valg av alternative løsninger. Inntil avklaringer skjer, er det utfordringer for bo-tjenestene til menn og deres barn og personer som grunnet sin adferd ikke kan bo sammen med andre. Samtaletjenesten gjennomføres som forutsatt.

Faglig veileder for krisesentertjenester

I 2015 ble det ferdigstilt en veileder til krisesenterloven. Den tar for seg hvordan man kan forstå de lovbestemte tjenestene iht lovens uttrykk. Loven er ikke spesielt tydelig på krav til innhold i tjenestene. Bufdir er i ferd med å lage en faglig veileder, og har invitert representanter fra krisesentrene til å være med i dette arbeidet. Sarpsborg krisesenter har deltatt i dette.

Vi ser frem til at den faglige veilederen kan tydeliggjøre innholdet til bistand med reetablering. Bistand med reetablering er en lovpålagt tjeneste i krisesenterloven. Hva tjenesten konkret skal inneholde er ikke definert på en tydelig måte. Det er store ressursmessige utfordringer med å gjøre denne tjenesten på en optimal måte.

Usikkerhet om videre drift ved Sarpsborg krisesenter

Gjennom flere år har det vært undersøkelser om samarbeid med andre kommuners krisesentertilbud kunne gi besparinger. Det har også vært reduksjoner i budsjett. Ved at andre kommuner i Østfold har uttrykt at de ønsket sitt krisesentertilbud der de var lokalisert, har personalgruppen opplevd usikkerhet om Sarpsborg krisesenter skulle nedlegges eller sammenslås med andre tilbud et annet sted. Bekymringen har i størst grad vært grunnet kjennskap til målgruppen til krisesenteret, og hvor sårbare voldsutsatte er for hindringer i å søke hjelp.

Veien videre

Hovedpunkter for hva krisesenteret kontinuerlig arbeider med:

- Ivaretaking og utvikling av kompetanse.
 - Styrke informasjonsarbeidet om vold i nære relasjoner og krisesentertilbud ut mot befolkningen.
 - Bidra til at fokus på vold i nære relasjoner opprettholdes og styrkes, hos både det kommunale og ikke-kommunale hjelpeapparat.
 - Stadig forbedre samhandling med andre tjenester for at tilbud til voldsutsatte skal bli best mulig.
 - Videreutvikle krisesenterets tjenester best mulig, innenfor de rammer som finnes.
-

Særskilte tiltak:

- Benytte nettverket «Samlet mot vold i nære relasjoner – ikke stykkevis og delt» til erfaringsutveksling, og styrke både egen og annet hjelpeapparats handlingskompetanse for personer utsatt for vold i nære relasjoner.
- Forbedre botilbudet til menn og deres barn.
- Bidra til at personer med tilleggsutfordringer som gjør at de ikke kan benytte dagens botilbud, får et tilgjengelig komplett krisesentertilbud.
- Øke kompetanse på voldsutsatte med tilleggsutfordringer.
- Kommunisere krisesenterets samtaletilbud bedre.

Refererte dokumenter

Dokumentnavn
Justisdepartementet (2008/2013): Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner.
Isdal, Per (2002). <i>Meningen med volden</i> . Oslo: Kommuneforlaget.
Lov om kommunale krisesentertjenester Krisesenterloven (2010)
Sarpsborg kommunes tiltaksplan mot vold i nære relasjoner. Tiltaksplan 2009 – 2012 Samlet mot vold i nære relasjoner "ikke stykkevis og delt".
Virksomhetsplan Enhet bolig og omsorg 2017.
Sarpsborg krisesenter senterstatistikk 2017. Sentio.
Forskrift 07.03.2017 nr. 282: Forskrift om fysisk sikkerheit i krisesentertilbudet.
Tilsynsrapport av 26.03.2015 for Sarpsborgs kommunes krisesentertilbud.
Aanerød, Vibeke (2015): «Kan dem takke seg selv..? Skal ikke kvinner i aktiv rus slippe å leve med vold?»
Sarpsborg kommune Rådmannens handlingsplan 2014 – 2017.
Istanbul-konvensjonen. Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner Istanbul, 11.V.2011 www.coe.
St. Meld. 15 (2012–2013): <i>Det handler om å leve</i> . Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.
<i>Et liv uten vold</i> . Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014 – 2017. Justis- og beredskapsdepartementet 2013/08.
<i>En god barndom varer livet ut</i> . Tiltaksplan for å forebygge og bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017)
Prop. 12 S (2016–2017). Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)
Svikt og svik - Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt (NOU 2017: 12)
<i>Retten til å bestemme over eget liv</i> . Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020)
Hjemdal, O. K., & Danielsen, E. M. (2017). <i>En uke med vold: Justis- og beredskapsdepartementets voldsmåling 2017</i> . Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 7/2017).
Sandmoe, A., Wentzel-Larsen, T., & Hjemdal, O. K. (2017). <i>Vold og overgrep mot eldre personer i Norge: En nasjonal forekomststudie</i> . Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 9/2017).
Johansen, R. E. B. (2017). <i>Kjønnslemlestelse - Forebygging og informasjon om helsehjelp til flyktninger, asylsøkere og bosatte i Norge</i> . Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (NKVTS 8/2017).

Lien, I. L. (2017). *Politiets arbeid med kjønnslemlestelse: En systemteoretisk analyse*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 6/2017).

Proba samfunnsanalyse. Den mannlige smerte – menns erfaringer med vold i nære relasjoner. (Proba 02/2017)

Referanser til internettet

Henvvisning til ROSA <http://www.rosa-help.no/>

Vedlegg: Statistikk

Vedlegg: Kostnader og omfang av vold i nære relasjoner.

Vedlegg: Sarpsborg krisesenters brosjyre.

Kontaktinformasjon

Sarpsborg krisesenter

Postadresse: Postboks 237, 1702 Sarpsborg

Besøksadresse: Skjebergveien 23, 1739 Borgenhaugen

Fakturaadr.: Postboks 505, 1703 Sarpsborg

Gaver: kontonr. 1506.05.84084 med påføring: 189091 33070 24200 950002

Org.nr Sarpsborg kommune: 938 801 363

Tlf: 69 10 87 00

Mail: krisesenter@sarpsborg.com

Web: www.sarpsborg.com/krisesenter

